

דכתיב: "במספר שני תבואות ימכר לד", ומפסוק זה יש ללמוד: **שפעמים שאדם [הלוקח] אוכל שלש תבואות בשתי שנים**, וכיון שכך מוכרח, ששנה לענין שתי שנים שבשדה אחוזה זה שנה מעת לעת, ולא שנים של מנין עולם.

וכך ביאור הדברים: זה שאמרה תורה שני "תבואות", יתור הוא, שכבר ידענו מ"שני" שצריך שתהיה ביד הלוקח שתי שנים, ויתור זה ללמד בא: שכל התבואות שימצא הלוקח באותן שתי שנים — יאכלם, ואפילו שלש. כגון: אם מכרו לו בניסן מליאה קמה, לא יגאלנה עד שתי שנים בניסן באותו יום, ואם קדם הלוקח, וקצר התבואה שהוציאה השדה בסוף שנה שניה ממכירתו, קודם שימלאו לו שתי שנים בניסן, הרי שאכל שלש תבואות, [שקצר התבואה שבשדה שהיתה מלאה בקנייתו, ועוד ב' תבואות של שתי שנים]. וכיון שכך מוכרח, ששנה, היא מעת לעת ממכירתו, שאילו היינו הולכים אחרי מנין עולם, בתשרי שבשנה השניה למכירתו כבר היה המוכר פודה [שכבר מלאו שתי שנים שבשדה אחוזה], ולא היה הלוקח אוכל אלא שתי תבואות.

ושש שנים שבעבד עברי, למדים שהם שנים מעת לעת ממכירתו, **מדכתיב:** "שש שנים יעבוד ובשביעית" [יצא לחפשי חנם], ומשמע: **זימנין דבשביעית** למנין עולם נמי

יעבוד, וכגון: שנמכר באמצע שנת עולם, הרי שבתשרי שבסוף השנה הששית [עם השנה שנמכר בה], כבר מלאו לו שש שנים של מנין עולם [שכשהגיע תשרי הראשון שאחר מכירתו, כבר מלאה לו שנה], ואמרה תורה שיוסיף לעבוד בשנה השביעית למנין עולם, עד שימלאו שש שנים מעת לעת.

ובאו עתה לפרש מה שאמרו בכרייתא **ושבבן ושבכת כולן מעת לעת, למאי הלכתא**, כלומר: על איזה שנים שבבן ושבכת מדברת הברייתא?

ומפרשינן: **אמר רב גידל אמר רב:** דהיינו **לערכין**, שקצבה תורה הערך לפי שנים בזכר ובנקבה. וללמד: שלא הולכים בשנת חמש [שממנה ומעלה עולה הערך] ועשרים [שממנה ומעלה עולה הערך] וששים [שממנה ומעלה יורד הערך] אחרי מנין עולם, אלא מונים השנים מעת לעת ללידתו.

רב יוסף אמר [משמו של רב — רבינו גרשום]: "שנים שבבן ושבכת" ששנינו, היינו **לפריקין דיוצא דופן** במסכת נדה, ששנינו שם הרבה שנות בן וכת, וכגון: "בן י"ב שנה נדריו נבדקין [אם יודע לשם מי נדר], ובן י"ג שנה נדריו קיימין". ובכת, "בת י"א שנה נדריה נבדקין, ובת שתיים עשרה שנה נדריה קיימין", ועוד. ולענין שנים אלו הוא שאמרנו, שהם מעת לעת.

ללידה כתב הנודע ביהודה שבזה לא צריך שעות וכשר בימים לחוד, והוכיח כך מדברי התוספות כאן, וזה מתאים עם דברי הגרע"א שהדין שעות שייך רק בשנים אך לא בחודש והוא הדין שלא בימים.

מתחילת הלילה שנעשה בן שנה ועל ידי הדין שעות מתעכב הפסול עד שתגיע השעה שבה נולד ועד אז הוא כשר ואם כן, השעות מכשירות. ולענין דין קרבן שכשר רק מן היום השמיני